

MEMO van college aan de raad

datum : 21 februari 2012
aan : Gemeenteraad
van : College
onderwerp : vragen bij de Nota Kunst en Cultuur
Portefeuillehouder : Janina Luttik-Swart
Inlichtingen bij : Ingrid van Veldhuizen

Aanleiding

De memo wordt opgesteld als antwoord op een toezegging in commissie van 12 januari 2012 door Janina Luttik-Swart

Kernboodschap

De beantwoording betreft vragen op schrift gesteld door de fracties van het CDA, VVD, Gemeentebelangen en Groen Links en de mondelinge vragen gesteld door de fracties van PvdA en D66 in de commissievergadering van 12 januari 2012.

Bijlagen

1. Lijst van personen geraadpleegd door LAGroup
2. Het ringenmodel van Cor Wijn

Vragen

CDA

1. *Waarom richt het college zich niet eerst op de discussie over de bezuinigingen? Is het wel correct de nota te laten lopen over de termijn van de huidige gemeenteraad heen?*

De houdbaarheidsdatum van de vorige nota is al geruime tijd verstreken (2008) en instellingen voor kunst en cultuur hebben behoefte aan duidelijkheid over de koers in de toekomst. Het college is zich bewust van de bezuinigingsdiscussie die gaat komen maar heeft niet besloten om lopende zaken daarom "in de wacht te zetten". De nota moet vooral gezien worden als een inhoudelijke richtinggever waarbij het budget kan variëren en uiteraard jaarlijks door de raad wordt vastgesteld. Het college stelt desondanks voor de nota voor slechts de helft van de oorspronkelijke planperiode (2012 en 2013) vast te stellen. Het is gebruikelijk een beleidsnota voor een periode van een aantal jaren vast te stellen om de burger te verzekeren van continuïteit in het bestuur. Daarbij hoeft niet noodzakelijkerwijs de raadsperiode leidend te zijn.

2. *Met welke criteria en door wie wordt bepaald welk cultureel aanbod het meest waardevol en vernieuwend is.*

De criteria zijn opgesomd op pagina 27 en 28 van de nota. In de nota wordt het voorstel gedaan een onafhankelijke adviescommissie een rol te geven bij de beoordeling. Op dit moment gebeurt de beoordeling binnen de afdeling Ontwikkeling.

3. *(en 10) Kunst in de openbare ruimte. Is het niet eenvoudiger en minder kostbaar om met behulp van enige deskundigen gewoon aankopen te doen door het bestuderen van "aanbod"?*

Met het oog op de commotie die is ontstaan rondom de plaatsing van de Poort is in 2005 de nota Ruimte in Beeld door de raad vastgesteld. Hierin zijn de procedures voor het aankopen van kunst en het waarborgen van draagvlak onder de bevolking opgenomen. De nota gaat uit van opdrachtverlening. Opdrachtverlening is een mooie gelegenheid om ook jonge en onbekende kunstenaars (zonder een "voorraad" aanbod) een kans te bieden deel te nemen. Bovendien wordt een beeld dan ontworpen in relatie tot de omgeving waar het wordt geplaatst.

4. *Waarom wordt een principiële discussie over de bibliotheek aan de raad onthouden?*
Op 8 maart staat de bibliotheekvisie op de agenda van de raad.

5. *Is het college het met ons eens dat als je interesse bij de jeugd wilt bewerkstellingen, dat je juist meer geld moet uitgeven aan educatie?*

Ja, en dat gebeurt ook door de combinatiefunctie cultuur (€ 80.000). Zie ook de beantwoording van vraag 9 CDA en vraag 1 PvdA. Ook het amateurkunstbudget kan worden ingezet voor activiteiten van jongeren.

6. *Welke kwaliteit heeft de adviescommissie die subsidieaanvragen beoordeelt?*

Als uw raad besluit een commissie inderdaad een rol te geven bij de beoordeling zal een regeling worden opgesteld waarin waarborgen voor de kwaliteit en de samenstelling van de commissie zijn opgenomen. De raad stelt deze regeling vast.

7. *Gaat het college zich bij het aanbod voor jongeren alleen richten op het Woodlandsfestival?*

Nee, het onderzoek is bedoeld om inzicht te krijgen in alle zinvolle initiatieven.

8. *Wat houden de werkafspraken in met de HOD.*

Dit heeft met name betrekking op de selectie van geschikte kandidaten.

9. *Welke extra ondersteuning gaat de gemeente uittrekken voor scholieren?*

Combinatiefunctie € 80.000

Overig educatief aanbod voor de jeugd:

Cultuur-primair en CJP € 15.000

Muziekverenigingen € 35.000

Verder: educatief programma binnen gesubsidieerde instellingen en projecten: bibliotheek, musea, Cinebergen. Zie ook vraag 1 PvdA.

10. *Opmerkingen over kunst aankopen. Zie 3.*

11. *Is er aandacht voor de hoge accountantsverklaringskosten bij relatief lage subsidies?*

Een accountantverklaring is verplicht bij een subsidie vanaf € 50.000,00.

12. *Hoe is te verklaren dat slechts 12 instellingen op de nota hebben gereageerd?*

Deze score (zowel als de opkomst bij de brainstormsessies) wijst op een goede betrokkenheid van de instellingen (vergelijk sportnota 2 reacties).

Gemeentebelangen

1. *Zijn er al reële plannen met betrekking tot de aankoop van twee nieuwe kunstwerken voor Schoorl en Egmond?*

Nee.

2. *Bestaat de 1% regeling nog en op welke wijze is daar in de afgelopen 3 jaar gebruik van gemaakt?*

In 2001 is een procentageregeling met bijbehorende bestemmingsreserve in het leven geroepen ten behoeve van het plaatsen van kunst in de openbare ruimte. In de jaren erna is echter gebleken dat deze regeling niet het gewenste resultaat had. De gedachte achter de regeling: bij elk bouwproject wordt automatisch een bedrag ten hoogte van 1% van de bouwkosten in de reserve gestort ten behoeve van het plaatsen van beeldende kunst, bleek onrechtmatig en daardoor onuitvoerbaar. In plaats van de regeling is vervolgens in 2008 besloten in plaats van de 1% regeling, jaarlijks een bedrag van € 15.000 in de bestemmingsreserve te storten. De 1% regeling bestaat dus niet meer. In de afgelopen 3 jaar is er geen gebruik van de reserve gemaakt.

3. *Hoeveel zit er momenteel in de pot "reserve voor het plaatsen van kunst in de openbare ruimte?"*

Zie pagina 25 van de nota: € 73.608,-

4. *Hoe is het gesteld met het onderhoud van de kunstwerken in de openbare ruimte, mede in verband met de periodieke "technische" controle van "De Poort"?*

De technische controle aan "De Poort" heeft onlangs plaatsgevonden, rapportage is nog niet beschikbaar. De overige kunstwerken zijn in 2009 allemaal schoongemaakt en worden in 2012 opnieuw nagezien door een gespecialiseerd bedrijf. Verder onderhoud naar aanleiding van meldingen door burgers. In 2011 zijn de bronzen kunstwerken beveiligd tegen diefstal.

5. *Is er al zicht op de bezuinigingen/kostenbesparingen voor de bibliotheken als gevolg van de fusie met Kennemerwaard en zo ja kan daar een schatting van worden gegeven?*

De kostenbesparing leidt er toe dat het begrotingstekort van de bibliotheek minder groot wordt (een bedrag van € 50.000,00 in 2013). Er is dus niet sprake van een opbrengst door bezuiniging.

6. *Wat betekent de "verminderde uitgave" van de Stichting Nieuw-Kranenburg in 2012 (door de latere opening) voor de met de instelling afgesproken budgetfinanciering.*

De "besparing" op de kosten vanwege het uitstel van de opening zal gering zijn. Doordat het museum niet open kan derft het inkomsten. Een budget van € 60.000 wordt in 2012 met zekerheid toegekend (bovenop de € 400.000 van 2011) doordat de zorg voor de collectie al aan Nieuw-Kranenburg is overgedragen en depotruimte moet worden gehuurd vanwege het wegvallen van opslagruimte in Elkshove. Ook heeft Nieuw-Kranenburg te maken met ontwikkelingskosten.

7. *Vloeien de in beide voorgaande punten genoemde eventuele bezuinigingen terug naar de algemene middelen, of zijn ze beschikbaar voor andere onderdelen van de cultuurbegroting?*

Naar alle waarschijnlijkheid is dit niet aan de orde.

Groen Links

1. *In de nota is niet altijd duidelijk of gesproken wordt over de kern Bergen of over de gehele gemeente. Op wat voor manier gaat u ons inzicht geven betreffende het aanbod in de kernen*

In het raadsbesluit wordt “de gemeente” toegevoegd. In de nota wordt in vrijwel alle gevallen met Bergen de gemeente Bergen bedoeld. De toevoeging “de gemeente” wordt in verband met de leesbaarheid niet overal gedaan. Daar waar de kern Bergen wordt bedoeld blijkt dat uit de context zoals passages over de kunstenaarskolonie uit de vorige eeuw en de activiteiten van de kunst10daagse in de kern Bergen.

In hoofdstuk 1 wordt het aanbod in algemene termen beschreven. Het aanbod is te omvangrijk en te veranderlijk om compleet in de nota te worden opgenomen. De gemeentegids geeft een goed beeld.

2. *In de nota is vaak niet duidelijk of er gesproken wordt over amateur of professioneel, actief of receptief.*

Daar waar dit onderscheid van belang is wordt het ook aangegeven (zoals bij de specifieke regeling voor amateurkunstbeoefenaars, p. 16). De tekst wordt hierop nog een keer kritisch gescreend.

3. *Op wat voor manier gaat u deze notitie gebruiken als beleidinstrument?*

Door de beschreven plannen uit te voeren; zie hoofdstuk 7 Implementatie en Planning. Belangrijk element hierin is de subsidiesystematiek zoals beschreven in hoofdstuk 6.

4. *Wat is uw mening om de doelgroep ouderen mee te nemen in de ontwikkeling van uw programma.*

Het culturele aanbod in de gemeente Bergen spreekt over het algemeen ouderen aan en wordt ook door hen het meest bezocht. Een specifieke stimulans vanuit de gemeente is hierop dus niet nodig. Recent is er landelijk aandacht gevraagd voor het gebruik van kunstbeoefening in de zorginstellingen voor ouderen. Initiatieven in die richting worden verwelkomt en kunnen incidenteel worden ondersteund.

5. *1% regeling; zie hiervoor beantwoording vraag 2 van Gemeentebelangen.*

6. *Ringmodel is niet te lezen.*

Bijlage 2 is een beter leesbare print van het ringmodel. De illustratie zal in de definitieve nota worden aangepast.

7. *Op wat voor manier zijn de sterkte-zwakte analyses tot stand gekomen.*

De analyse is gebaseerd op de vraagg gesprekken die door LAgrou p met een aantal sleutelfiguren zijn gehouden. De meningen die zijn genoteerd zijn dus niet noodzakelijkerwijs die van het college.

8. *Wat is de oorzaak van het niet realiseren van de jeugd cultuur pas?*

Bij het formuleren van dit voornemen is onvoldoende rekening gehouden met de al bestaande cultuur pas: namelijk het CJP. Voor de jeugd gelden bij de instellingen over het algemeen al aangepaste tarieven.

9. *Op wat voor manier moeten wij het taartdiagram op pagina 11 lezen als de bibliotheek niet wordt meegerekend?*

Als het aandeel van de bibliotheken (72%) uit de diagram wordt gehaald wordt het beeld als volgt (28% blijft over):

Podiumkunsten 5/28= 18% door LAgrou p afgerond naar 20%;

Musea 17/28= 61%

Beeldende Kunst 6/28= 21% samen met de musea door LAgrou p afgerond naar 80%.

10. *Hoe staat u tegenover het opnemen van iemand met ervaring op het gebied van het reguliere onderwijs én cultuureducatie?*

Positief.

11. *Wat zijn de criteria voor het basisaanbod anders dan dat de instellingen gereageerd hebben op de conceptnota?*

Het basisaanbod is op geen enkele wijze afhankelijk geweest van een reactie van de instellingen. Het gaat om instellingen die naar het oordeel van het college blijken te hebben gegeven van professionaliteit en een stabiel en hoog kwalitatief cultuuraanbod (zie verder pagina 16 van de nota).

VVD

1. *Wie waren de sleutelfiguren die door LAGroup werden geraadpleegd (VVD)?*

Zie bijlage 1.

2. *Verklaar de mentale barrière tussen Bergen en Alkmaar, p. 9.*

Deze opmerking is gemaakt in een vraaggesprek van LAGroup. De meningen die zijn genoteerd zijn niet noodzakelijkerwijs die van het college.

Zie ook vraag 7 Groen Links.

3. *Wij hebben wat moeite met de term flexibel geld.*

De formulering wordt aangepast.

4. *Wij kunnen ons als gemeente in deze onzekere tijden niet vastleggen voor de komende 4 jaar.*

Zie voor een reactie de beantwoording van vraag 1 van het CDA.

5. *Onderzoek ondersteuning muziekonderwijs. Aan welke andere mogelijkheden wordt gedacht anders dan verenigingen?*

Het ondersteunen van de traditionele muziekverenigingen beperkt de muzieksoort en instrumentkeuze. Er kan ook gedacht worden aan een regeling die ouders in staat stelt hun kinderen bij een zelfstandig werkende muziekdocent in te schrijven.

6. *Wij gaan niet akkoord met een verhoging van de subsidie van Cinebergen van € 2.500 naar € 8.000 per jaar.*

Het gaat om een verhoging van € 8.000 naar € 15.000 per jaar. Zonder ondersteuning loopt het filmhuis gevaar te moeten worden gesloten omdat de kosten van nieuwe digitale apparatuur niet door de organisatie zijn op te brengen. De laatste jaren is het bezoek aan filmhuizen, ook in Bergen, sterk gestegen. De populariteit is niet (meer) voorbehouden aan een selecte groep.

7. *Met welk bedrag kan de subsidie aan NK worden verminderd voor 2012 en op welke wijze worden wij hier als raad van op de hoogte gesteld.*

Zie de beantwoording van vraag 6 van Gemeentebelangen. Bij het in de nota genoemde subsidiebedrag voor 2012 is onterecht rekening gehouden met indexatie van de huisvestings- en personeelkosten. Het bedrag wordt aangepast naar € 500.000.

8. *Wat is de samenstelling van de adviescommissie kunst en cultuur en gaan de leden presentiegelden ontvangen?*

Zie de beantwoording van vraag 6 van het CDA. Het is gebruikelijk dat de leden presentiegeld ontvangen.

9. *Op welke wijze gaat u onttrekking aan de bestemmingsreserve ten behoeve van het kunstproject in 2012 realiseren?*

Dit besluit is al toegelicht en genomen bij de begrotingsbehandeling van 2012.

10. *Zijn er al cultuurcoaches voor de jeugd aangesteld?*

Ja, de werkzaamheden zijn voor schooljaar 2012-2013 uitbesteed aan Artiance die een aanbod voor de scholen samenstellen.

D'66

1. Waarom voert het college niet eerst de bezuinigingsdiscussie?

Zie de beantwoording van vraag 1 van het CDA.

Wat is de bedoeling van incidenteel verhogen van het budget met € 30.000 (p.6)?

Voor het uitvoeren van een beeldende kunstproject (tijdelijke kunst in de openbare ruimte) met bewoners, het onderwijs en kunstenaars wordt éénmalig een bedrag uit de reserve voor beeldende kunst in de openbare ruimte gehaald. Zie ook beantwoording vraag 9 van de VVD.

2. Waarom is een extern bureau ingehuurd voor de nota?

De voorbereidingen van de nota werden gestart in 2010. Op dat moment was er op de afdeling Ontwikkeling te weinig capaciteit aanwezig om de werkzaamheden te verrichten.

3. Welke criteria gelden voor het toekennen van subsidies aan amateurkunstgezelschappen?

Voorop bij deze regeling staat de bijdrage die de activiteiten leveren aan de sociale cohesie in de gemeente. In principe gelden verder de criteria zoals die ook gelden voor andere instellingen (zie pagina 27 en 28) maar zij worden minder streng toegepast om rekening te houden met het vrijwilligerskarakter van de betrokken organisaties. Verder kan het gaan om alle vormen van kunstuiting (disciplines) en om alle doelgroepen.

4. Cultuureducatie: hoe gaat het college om met de bezuiniging van de Provincie?

In schooljaar 2012-2013 wordt, met behulp van de laatste middelen van de Provincie, nog een soortgelijk aanbod aan de scholen gedaan als het vroegere Kunstmenu, nu uitgevoerd door Artiance. Met de scholen en de cultuurinstellingen zal in dat jaar het gesprek worden aangegaan over de voortzetting met een gezamenlijke inzet van middelen. Het Alkmaarse model van Cultuur Primair (van Artiance) heeft niet geleid tot een stijging van de gemeentelijke bijdrage.

Hoe is de stand van zaken met de bibliotheek (fusie)?

De bibliotheek van Bergen is sinds 1 januari deel van de bibliotheek Kennemerwaard. Dit besluit was een collegebevoegdheid. In maart komt de bibliotheekvisie in de raad. Deze visie laat een strikt beleid van 3 vestigingen in Bergen los, maar stelt de bibliotheek in de gelegenheid op zoek te gaan naar allianties met andere partijen om maatwerk te bieden en zoveel mogelijk burgers met haar diensten te bereiken.

PvdA

1. Hoe gaat het college zorgen voor meer aanbod voor de jeugd.

De combinatiefunctie cultuur is een belangrijke extra investering. Daarnaast wordt met het aannemen van de nota iedere instelling die een structurele subsidie van de gemeente ontvangt verplicht een aanbod voor jeugd en jongeren te verzorgen. Met de instellingen worden afspraken gemaakt over de wijze waarop dat wordt gerealiseerd. In de meeste gevallen is er overigens al sprake van een jeugd aanbod.

Bij goedkeuring van de nota wordt een beeldende kunst project gestart waarbij basisscholen en wellicht ook het voortgezet onderwijs worden betrokken.

Het erfgoed en cultuureducatieproject Tijdgeest loopt nog 2 jaren door. Daarna komt het gehele lespakket in beheer van het basisonderwijs in Bergen om te hergebruiken.

In 2012 wordt opnieuw het festival Woodlands georganiseerd.

Jaarlijks wordt € 30.000 uitgetrokken voor het realiseren van natuur- en milieu-educatie.

Tot slot wordt in de nota een onderzoek aangekondigd dat meer inzicht moet geven in de wensen en ambities van jongeren op het gebied van Kunst en Cultuur en de wijze waarop de gemeente daarbij aan kan sluiten.
Zie ook vraag 9 CDA.

2. *Waarom verdwijnt het specifieke budget voor cultuurhistorie en cultuureducatie.*

Op deze onderwerpen wordt nog steeds ingezet en er worden ook regelmatig subsidieaanvragen rondom deze thema's gedaan. Deze initiatieven kunnen nog steeds worden ondersteund. Alle incidentele subsidies zijn onder één noemer gebracht om grotere flexibiliteit bij de inzet van de middelen mogelijk te maken. Het budget voor amateurkunst wordt wel apart gehouden.

3. *Waarom is alleen de Adelbertusschool vermeld in de lijst van instellingen die de nota hebben ontvangen?*

Alle scholen hebben de nota ontvangen. Alleen de Adelbertusschool heeft een reactie gestuurd. De lijst zal worden aangepast.

Bijlage 1

Personen betrokken bij het tot stand komen van de Nota Kunst en Cultuur 2012

- De heer E. Barendrecht (Kunst en Cultuur Noord-Holland)
- De heer R. Vos (kwartiermaker Nieuw- Kranenburg, tot 1-10-2009)
- Ed Bausch (Stichting Kunstgetij)
- Kees Oosterbaan (Galerie de Kapberg)
- Jos Jansen (Theater aan Zee)
- Jaap Borgers (Stichting Schoorlse Kunsten)
- Sies van Hoorn (Kunstenaarscentrum Bergen)
- Margreeth Ulm (Kunstenaarscentrum Bergen)
- Paul Hegeman (Cinebergen)
- Olga Kruisbrink (Stichting Geestgrond)
- Patricia Bracke (Museum Kranenburgh)
- Marianne van Gils (SBK Kunstuitleen)
- Herman Link (Samba Salad)
- Maarten Schiphorst (toenmalig bestuurlid Kunst 10 Daagse)
- Andre Wilschut (Muziek in de Ruinekerk)
- Marijke Niele (SKV Noord Kennemerland)
- Nel Jongejans (Museum het Sterkenhuis)
- Hans Langeree (Stichting Tijdgeest)
- Colette Noel (Werkgroep hedendaagse muziek)
- Yvonne van Schaik (Openbare Bibliotheek Bergen)
- Loes Vader (Sterkenhuis)
- Frank van Heusden (Poezie in de Branding)
- Michiel de Graef (Provincie Noord-Holland)
- De heer R. Bakker (inwoner Bergen, beleid K&C gemeente Alkmaar)
- De heer P. Borst (gemeente Alkmaar)
- De heer M. Weima (beleidsmedewerker)
- Mevrouw J. Luttk-Swart (wethouder)
- Mevrouw E. Trap (voormalig wethouder)
- Mevrouw I. van Veldhuizen (beleidsmedewerker)

De culturele infrastructuur van gemeenten in ringen

